

Οι Καιροί ου Μενετοί

ΤΑ ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΑ

Εξισορρόπηση Ισχύος και Επίλυση

Γράφει ο Δρ Γαβριήλ Μανωλάτος,
Καθηγητής Διεθνούς Οικονομίας και Ανάπτυξης

ΕΠΙΚΡΑΤΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΣΥΣΧΕΤΙΣΜΟΙ

Εδώ και περισσότερο από μία 20ετία, η Ελλάδα βρίσκεται σε μια συνεχή αντιπαράθεση με την Τουρκία. Η αντιπαράθεση αυτή έχει, κατά καιρούς, πάρει επικίνδυνες διαστάσεις. Μετά την έλευση του Ερντογάν, υπάρχει μια κλιμάκωση όσο αφορά στην ένταση αλλά και την διεκδικητική διάσταση των επιβουλών της Τουρκίας. Τον τελευταίο όμως καιρό η Χώρα μας βρίσκεται σε εύθραυστη καμπί με τη Γείτονα, η έκβαση της οποίας δεν είναι προβλέψιμη.

Η Τουρκία έχει δείξει και έμπρακτα ότι επιδιώκει την αναθεώρηση της Συνθήκης της Λωζάννης και των υφιστάμενων συνόρων. Βρίσκεται ήδη στο Ιράκ, τη Συρία και τη Λιβύη και διεργάζεται τη «Γαλάζια Πατρίδα» εποφθαλιμώντας το Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο. Πραγματοποιεί παράνομες θαλάσσιες γεωτρήσεις σε κυπριακή κυριαρχία και αναγγέλλει έρευνες σε περιοχές νότια της Κρήτης που η Ελλάδα έχει δικαιώματα κυριαρχίας και εκμετάλλευσης.

Η Τουρκία, τα τελευταία χρόνια, έχει παρουσιάσει μια δυναμική πορεία «ανάπτυξης» και «μεγέθυνσης» δημογραφικά, οικονομικά, εξοπλιστικά και διπλωματικά. Παίζει με επιτυχία στο διπλωματικό πεδίο σε Ανατολή (Ρωσία κλπ) και Δύση (ΗΠΑ, Γερμανία κλπ). Παρά τις τρέχουσες οικονομικές δυσχέρειες που αντιμετωπίζει, είναι αναμφισβήτητο, όσο και να θέλουν μερικοί να το αμφισβητούν και να το υποβαθμίζουν, μια περιφερειακή οικονομική και στρατιωτική δύναμη με αντίστοιχο ρόλο στις εξελίξεις της περιοχής.

Η Τουρκία απαριθμεί 85 εκατ. πληθυσμό περίπου, με ΑΕΠ 750 δις δολάρια, ενώ η Ελλάδα έχει πληθυσμό 10 εκατ. και ΑΕΠ 200 δις δολ. Το 2019 η Τουρκία δαπάνησε περισσότερα από 22 δις δολ. για στρατιωτικές δαπάνες ενώ η Ελλάδα κάτι λιγότερο από 5 δις δολ. ενώ το 2009 είχε δαπανήσει 9 δις και η Τουρκία 13 δις δολ.

Με αυτήν την διαφορά δυναμικού μεταξύ Τουρκίας και Ελλάδας, από τον πληθυσμό, μέχρι την οικονομία και την εξοπλιστική ισχύ της η Τουρκία θέλει να επωφεληθεί και το επιτυγχάνει, σε κάποιο βαθμό, ώστε να καταστεί στην περιοχή μια κυρίαρχη δύναμη πολιτικά και οικονομικά.

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΤΡΕΠΤΙΚΗΣ ΜΑΣ ΙΣΧΥΟΣ ΚΑΙ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ

Η κατάσταση γίνεται ιδιαίτερα κρίσιμη για την Ελλάδα. Χρειαζόμαστε μια πολύμορφη και πολύμეტωπη προσπάθεια ώστε να εξισορροπήσουμε, οπωσδήποτε, την διαρκώς αυξανόμενη υπεροχή της Τουρκίας, πριν η υπεροχή αυτή

γίνει μη αναστρέψιμη. Πυρήνας αυτής της πολύμορφης και πολύμეტωπης προσπάθειας μας θα πρέπει να είναι η αμυντική μας θωράκιση και η αποτρεπτική ισχύς μας. Η Ελλάδα όμως δεν αντέχει αμυντικές δαπάνες των 20 και 30 δις το χρόνο εξοπλίζοντας τη Χώρα με πανάκριβα αεροπλάνα και πλοία. Χρειάζονται βέβαια και αυτά σε κάποιο βαθμό. Υπάρχουν όμως τα πυραυλικά συστήματα με αξιοθαύμαστα αποτελέσματα και με πολύ μικρότερο κόστος. Υπάρχουν επαναστατικές δυνατότητες σε βαλλιστικούς και αντιβαλλιστικούς πυραύλους. Η Κρήτη και η Μυτιλήνη μπορούν, με τα συστήματα αυτά να καλύψουν τις περιοχές μέχρι τη Λιβύη και μέχρι την Άγκυρα. Δεν πρέπει να αφηθεί η Τουρκία να δημιουργήσει τετελεσμένα με βάση το «Τουρκο-Λιβυκό» σύμφωνο. Θα είναι μια αρχή υποχωρήσεων χωρίς τέλος...

Βεβαίως μαζί με τα σύγχρονα πυραυλικά συστήματα και τα αεροπλάνα και τα πλοία, θα πρέπει να αναπτύξουμε και τις ιδικές μας δυνάμεις αλλά και τα συστήματα ηλεκτρονικού πολέμου. Οι ιδικοί, ας ανασχεδιάσουν και ας προσαρμόσουν το αμυντικό μας δόγμα σύμφωνα με τις νέες ανάγκες της Χώρας μας και τα νέα δεδομένα.

Εκτός από την ενίσχυση της αποτρεπτικής ισχύος και της αμυντικής θωράκισης των ενόπλων δυνάμεών μας, που επαναλαμβάνω θα πρέπει να είναι ο πυρήνας της εξισορρόπησης μας με την Τουρκία, χρειαζόμαστε και μια ενεργή και αποτελεσματική διπλωματία με πολλές διαστάσεις.

1. Η με κάθε τρόπο εκμετάλλευση και αξιοποίηση της θέσης μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

2. Συμμαχίες και συσπειρώσεις με κράτη της περιοχής που θα μπορούσαν να αντιταχθούν στην Τουρκική ισχύ, όπως το Ισραήλ, η Αίγυπτος, η Σαουδική Αραβία, τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα και η Κύπρος. Με το Ισραήλ και την Αίγυπτο, θα μπορούσαμε ίσως να δημιουργήσουμε και κάποια στρατιωτική συνεργασία δημιουργώντας ακόμα και κοινές στρατιωτικές βάσεις.

3. Απόλυτη συνεργασία με τη Γαλλία και σύμπλευση μαζί της, η οποία έχει ζωτικά συμφέροντα στην περιοχή της Μεσογείου και της Μέσης Ανατολής, εκεί δηλαδή που η Τουρκία επιδιώκει να εδραιωθεί. Η Γαλλία, τόσο πολιτικά όσο και στρατιωτικά αλλά και οικονομικά, υπερέρχει κατά πολύ της Τουρκίας.

4. Εκτός από την αναβάθμιση της στρατιωτικής ισχύος της και τη δημιουργία συμμαχιών και συσπειρώσεων η Ελλάδα θα πρέπει να γίνει «πρωταθλητής» της διπλωματίας. Θα πρέπει να πείσει τους συμμάχους της, ιδίως τις ΗΠΑ και τη Γερμανία αλλά και τη Ρωσία και άλλες ισχυρές χώρες, ότι αν αποκτήσει η Τουρκία την ηγεμονία στην περιοχή θα υπάρξει το χάος. Θα πρέπει να μπορέσει να κάμει η Ελ-

λάδα να καταλάβουν, οι μεγάλες δυνάμεις, ότι είναι καλύτερη και χρησιμότερη μια ασφαλής μικρή Ελλάδα αλλά ελεγχόμενη (είμαστε έτσι και αλλιώς) από μία Τουρκία με Οθωμανική ισχύ. Θα πρέπει να μπορέσουμε να μετατρέψουμε το μέγεθος και τη δύναμη της Τουρκίας σε αδυναμία και μειονέκτημα στα μάτια των ισχυρών της Δύσης για τον απλούστατο λόγο ότι τα συμφέροντα και οι στόχοι της Τουρκίας δεν ταυτίζονται με εκείνα της Δύσης.

ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΙΣ ΧΩΡΙΣ ΠΡΟΚΑΤΑΛΗΨΕΙΣ

Αφού υπάρξει η απαραίτητη και αναγκαία εξισορρόπηση με την Τουρκία, θα πρέπει να αρχίσουμε κύκλο διαπραγματεύσεων για την οριστική επίλυση των διαφορών μας. Αρκετά περιμέναμε και αρκετά αντέξαμε μέχρι τώρα. Η Τουρκία των 85 εκατομμυρίων, αργά ή γρήγορα θα γίνει μεγάλη περιφερειακή δύναμη με οθωμανική ισχύ, την οποία η Ελλάδα δεν θα μπορεί πλέον να αντιμετωπίσει. Τότε θα είναι πολύ αργά αφού θα μπορεί να πάρει αυτό που θέλει. Και δεν θα διστάσει. Η Τουρκία δεν θέλει μερίδιο. Θέλει και επιδιώκει την ηγεμονία στην περιοχή και αντίστοιχο διεθνή ρόλο. Η μετατροπή της Αγίας Σοφίας σε τζαμί αποτελεί εύγλωττο δείκτη των επιδιώξεών της και των στόχων της. Δεν είναι αντιπαράθεση με την Ελλάδα, παρότι το γεγονός αυτό πονάει κυρίως τους Έλληνες. Ο Ερντογάν προσβάλλει συνειδητά και εσκεμμένα τον Δυτικό Κόσμο αλλά «ρίχνει και το γάντι» και στην ορθόδοξη ρωσική εκκλησία που είναι πολύ κοντά στον Ρώσο πρόεδρο Βλαντιμίρ Πούτιν.

Το αποτυχημένο πραξικόπημα στην Τουρκία (σκηνοθετημένο ή όχι) καθιέρωσε τον Ερντογάν σαν κυρίαρχη και μοναδική δύναμη στην Τουρκία. Με τον αέρα του ηγεμόνα, προσπαθεί να αυξήσει την επιρροή του σε μουσουλμανικές χώρες της περιοχής που ήταν κτήσεις της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Σε ένα βαθμό το κατορθώνει. Όμως ο χρόνος δουλεύει υπέρ αυτής της «εθνικιστικής» πολιτικής με την οθωμανική χροιά. Και αν ακόμα ο Ερντογάν εκλείψει, η πολιτική αυτή και οι στόχοι θα συνεχιστούν να υφίστανται, όποιο και να είναι το διάδοχο σχήμα. Και αυτό το γνωρίζουμε από τα μέχρι τώρα ιστορικά δεδομένα. Η ένταση των ενεργειών για την προσέγγιση των στόχων της μπορεί να αλλάξει κατά καιρούς, αλλά όχι οι στόχοι αυτοί καθαυτοί.

Δεν έχουμε την πολυτέλεια. άλλης ολιγορίας.

Οι καιροί ου μενετοί. Πρέπει να δράσουμε. Όχι μοιρολατρικά, να περιμένουμε το αναπόφευκτο. Χρειαζόμαστε μια πολύμορφη και πολύμეტωπη ενεργοποίηση τόσο σε διπλωματικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο αμυντικής εξισορρόπησης.